

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1870-08-21)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1870-08-21)", i *Julius Lange - breve fra hans ungdom*, Nordiske, s. 195. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252486-000-shoot-L0022524860000040.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Julius Lange - breve fra hans ungdom

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kjøbenhavn. 21de Aug. 1870.

Kjære Ven! Det var kjønt af Dig, at Du sendte mig en Hilsen og Lykønskning til mine to smaabitte Dreng; jeg havde i Grunden ikke fortjent det, jeg, som ikke engang har skrevet og takket Dig for de to store Knægte, som Du sendte mig med Vilh. Thomsen. En meget skjøn og for mig virkelig meget værdifuld Gave; en vigtig, ja nødvendig Present, som Vinhandler Wassermanns til Fru Bittermandel. Man kan lære meget ved at sidde i sin Stue og lægge et saadant Fotografi ved Siden af en af de parthenonske Figurer. L. Fenger har nu laant mig gode Fotografier af Skulpturerne fra det 13de Aarhundrede fra Chartres og Rheims, saa at jeg sidder her og kan bukke begge Ender sammen paa Skulpturens Historie (Menneskets Historie). Ja, det vilde være stolt — hvis jeg bare kunde det; men jeg kan det foreløbig ikke bedre s. 196end Franskændene kunde bukke begge Ender sammen paa Preusserne — Mangel paa Forberedelse! Dog at blive overvældet kan foreløbig jo være en ret god Indledning til at vinde en endelig Sejr. Lad os haabe!

Jeg antager, at Du er ved Genfersøen og skuer dit eget Billed i forklaret Skikkelse i dens filosofiske Vand. Det maa være underligt nok at komme fra Seinens oprørte Bredder til et saa fuldkommen neutralt Vand som Genfersøen, hvor man formodentlig kunde ligge i al Stilhed en hel Dag i en Baad og mede Aborrer eller Karudser. En Æsthetiker maatte kunne faa Lejlighed til at studere Overgangen fra det Tragiske til det Idylliske — det maa for Resten virkelig være en mærkelig Overgang.

Jeg er glad ved, at Du er ude af Paris; en Fremmed er dér for Øjeblikket ikke paa sin Plads. Man kan ikke, man er ikke født til at skulle deltage i denne Kamp som en Franskmand, og sin kontemplative Ro kan man dog ikke bevare, især da Kampen føres mod Preusserne. Fik man en Kugle i Hovedet, var det dog ikke Ens egen, men et Vaadeskud.

Din Moder lod mig læse nogle Breve fra Dig fra London. Den Politik, som Du deri fremsatte, var jeg saa uenig med Dig i, at jeg var ganske fornærmet; det var jo den skjære Pengepuger- og City-Politik. Jeg vil nu ikke polemisere imod den, fordi dit Ophold i Paris formodentlig atter har gjort os enige; men jeg vil ærlig sige som min uforgribelige Mening, s. 197at jeg meget beklager, det ikke i Tide blev til Noget med vor Krigserklæring mod Preussen. Vi har været lige nær ved at erklære Krig, saa nær, at det med Hensyn paa Tilkjendegivelsen af vore Følelser ligeoverfor Preussen er akkurat det Samme, som om vi havde erklæret den. Preussen er jo, takket være deres udviklede Spioneri og vor Regjerings Letsindighed, underrettet om Alt. Lige i det Samme indtræffer Franskændenes første Nederlag og et Telegram fra Berlin, at vi skulde bare vove osv. (quos ego) — og vi stikker Krigserklæringen i Lommen og agerer dydige og fredelige Folk (∴ vor Regjering). Resultatet af denne kloge Politik er naturligvis, at vi baade har irriteret Frankrig og Preussen, og da vi er en aaben Lomme, som Alle kan gaa i og bestjæle, saa kan vi jo nok vide, hvilken Skjæbne der venter os. Det er en herlig Grund til at lade være at erklære Krig (og føre Krig), at vore Fjender siger, vi ikke maa; deri kan der dog billigvis intet Overraskende ligge. Og at Krigen begynder med Tab for Frankrig burde aldrig have afholdt os — hvor stod det skrevet, at Frankrig ikke skulde lide Tab, haarde Tab, i Krigen? Enden er vel ikke kommen endnu for Frankrig; Preussen er vel saa stærkt optaget mod Vest, som det nogensinde kan blive, akkurat lige saa stærkt, som hvis det havde været den tabende Part. Og vel at mærke — Lejligheden var der til Oprejsning for os, en Lejlighed, som aldrig mere vender tilbage. At vi i ethvert Fald maatte vove Noget ved en Krig, s. 198det vidste vi jo; man laver ikke Æggekage uden ved at slaa Æg i Stykker. Det havde sikkert ikke været betydningsløst, om vi — selv med en ringe Magt — kunde have ført et vel rettet Angreb mod Preussen. Vi kunde, og kan jo i dette Øjeblik, være saa sikre paa, at de kun kan undvære Lidet imod os, som paa Noget i Verden. Nu er det næsten, som om vi ikke skyldte Preussen Noget for sidst, ja, bare vi havde en lille bitte stor Mand! Men vi har ikke Konturen, ikke Skyggen af en stor Mand. Det er dog ene og alene i Kraft af en stor Mand, at Preussen i dette Øjeblik har et saadant Overtag over Frankrig. Det er forfærdeligt, hvad én stor, sluttet Vilje fra oven kan udrette. En lille rask Dreng med en Kjæp i Haanden kan drive en hel Hjord af stort, stærkt, hornet Kvæg foran sig, hvorhen han vil; men et Kvæg faar aldrig ordentlig Kommando over det øvrige Kvæg. Gud give, at Frankrig i en Fart kunde hitte den store Mand, som naturligvis maa findes i en saa stor Nation, eller at han allerede var fundet!

Men ikke mere Politik! Du kan ikke tro, hvor filosofisk Kjøbenhavn er med at anstille Betragtninger over Aarsagerne til Frankrigs Ulykke. For hver En, som man taler med, faar man de samme dybsindige Betragtninger at høre — ja, Du har jo paa den foregaaende Side en Prøve paa, hvad vi her i Danmark kan præstere. Fisk nu Du noget Bedre i den filosofiske Genfersø!

Vi lever godt herhjemme blandt mine Allernær s. 199meste. Louise er bleven fuldkommen rask igjen. De to smaa Bitter er ganske smaa bitte, men gjør deres Sager ordentlig i deres Bleer og ser helt eftertænkssomme ud over at være komne ind i en saa forkert Verden, som den indeværende Jeg kan mærke, at jeg savner Dig meget, véd Du hvorpaa? (blandt Andet). Jeg er begyndt paa at skrive — hvad skal jeg kalde det? — «Strøtanker» lyder saa pretentieust, jeg vil hellere sige «smaa Meninger» om «Menneskets fysiske og intellektuelle Natur», og naturligvis især om Kunst, op paa mindre og større Stykker Papir, alt som de falder mig ind, og at lægge dem i en gammel Cigarkasse. Den gamle Cigarkasse forestiller da in casu Dig; men endnu har den ikke vist Meget af din Evne til at opløse mine Meninger og gjøre dem flydende; der er i alt Fald ganske tørt i Kassen. Det var ikke helt umuligt, at jeg samlede Noget af det til en lille Afhandling Om Kunstværdi eller deslige, naar jeg bare vidste, hvad jeg skulde gjøre med en saadan Afhandling. Jeg vilde

Lange, Julius Henrik, *Julius Lange - breve fra hans ungdom*,

næsten have lige saa vanskeligt ved at sende den til Henrik Scharling som til Rudolf Schmidt og tertium non datur, med mindre Du vil citere Paril Burmeister med hans «Theori og Praxis». *) Nej, det er ikke indbydende Tider, vi lever i. Hvad skal en stakkels Kavalier under slige Omstændigheder gribe til! Blive taalmodig i sin Cigarkasse.

Jeg glæder mig til at tale med Dig om London. s. 200Ja, er det ikke en helt indholdsrig By? Du Lykkelige, som skal til Italien! Der er Intet som Italien. Skynd Dig at komme til Rom for at Du endnu kan finde Paven og hele det katholske (U)Væsen dernede. Det er saa morsomt, og Intet kan erstatte det — allermindst Nutidens sindrigste Opfindelser